

УДК 636.32/.38
© 2017

**В.П. ТКАЧУК,
І.В. КОВАЛЬЧУК,
А.Л. ШУЛЯР,**

кандидати сільськогосподарських наук

А.Л. ШУЛЯР,
асистент

*Житомирський національний
агроекологічний університет,
Україна*

E-mail: alyonashulyar7@gmail.com

Старий бульвар, 7, м. Житомир

ОЦІНКА ПРОДУКТИВНИХ ОЗНАК ОВЕЦЬ РОМАНІВСЬКОЇ ПОРОДИ

Викладено результати оцінки овець романівської породи за продуктивними ознаками в умовах конкретного господарства поліської зони України. Обговорюються показники відтворення овець (термін плодоносіння, вихід молодняка на 100 віцематок, частота народження ягнят-одинаків, двійнят та більшої кількості ягнят), показники живої маси дорослого поголів'я та молодняка овець, динаміка абсолютних та середньодобових приростів ягнят. Проведено економічну оцінку результатів дослід, яка свідчить про доцільність використання овець романівської породи для виробництва баранини.

Ключові слова: вівці, романівська порода, показники відтворення, жива маса, абсолютний приріст, середньодобовий приріст, настриг вовни.

Вівці – єдиний вид сільськогосподарських тварин, які дають найбільш різноманітну продукцію: сировину для легкої промисловості – вовну, овчини, смушки, вовновий жир та високопоживні продукти харчування – м'ясо, молоко, жир [5, 7].

Ефективність галузі вівчарства залежить від природно-кліматичних і зональних умов, способу утримання, годівлі, організації технологічних процесів, що забезпечують високу продуктивність праці, одержання максимальної кількості продукції високої якості за одночасного зниження її собівартості. Сьогодні підвищення конкурентоспроможності галузі обумовлено розвитком м'ясного напрямку вівчарства [2, 3].

У сучасних умовах ринку українського зразка, де відсутнє поняття соціальної доцільності, а є лише прибуток будь-якою ціною, вівчарство продовжує існувати, оскільки,

крім продуктів харчування, сировини для промисловості, вівці продукують вовну – альтернативну синтетичним волокнам природну сировину [1, 4].

У світі розводять приблизно 600 порід овець і велику кількість генетично відокремлених популяцій різного напрямку продуктивності. Романівська порода овець існує вже понад 200 років і є дуже прийнятною для розведення. Вона належить до грубововнового овчинно-м'ясного напрямку у вівчарстві. Романівські вівці легко пристосовуються до різного клімату, мають значну витривалість, якісну вовну та дуже високу плодючість. До того ж романівські вівці не потребують спеціального догляду і великих витрат на початку запуску ферми, що робить цю породу найбільш придатною для роботи в нових господарствах [6–8].

У науковій літературі існує недостатньо відомостей про продуктивні ознаки овець

2. Жива маса овець романівської породи різного віку та статі, кг

Статеві-вікові групи тварин	M±m	Cv, %
Барани-плідники	72,4±6,13	7,3
Вівцематки	48,5±5,69	6,5
Ягнята при народженні: - одинаки	3,4±0,28	8,4
- двійнята	2,9±0,14	7,0
- трійнята	2,4±0,23	6,7
Молодняк при відлученні в 100 днів	18,0±1,24	20,5
У середньому у віці: при народженні	3,1±0,26	8,2
1 міс.	8,3±0,58	19,4
4 міс.	18,4±1,27	25,4
7 міс.	29,6±2,11	18,3

менша жива маса кожного з них. Така закономірність спостерігалася і в товаристві “Агрокультура-Полісся”: жива маса одинаків становила 3,4 кг, двійнят – 2,9 та трійнят – 2,4 кг.

При відлученні в 100-денному віці (за однакових рівнів годівлі) жива маса ягнят малоплідних приплодів залишається вищою і дорівнює в середньому 25 кг, багатоплідних – 16 кг. Молодняк романівської породи господарства при відлученні в 100 днів мав живу масу 18 кг.

Розраховані коефіцієнти варіації (C_v) живої маси овець романівської породи коливалися від найменшого 6,5 % у вівцематок до 25,4 % у молодняку в 4-місячному віці.

Швидкість збільшення живої маси тварин визначають за абсолютними та відносними показниками приростів за добу, місяць, рік. За всі враховані проміжки часу найбільший абсолютний приріст (табл. 3) отримано за період 4–7 місяців. Він становив 11,2 кг. Абсолютний приріст живої маси від народження до 7-місячного віку становив 26,5 кг. Коефіцієнти варіації абсолютних приростів молодняку коливалися в межах 24,8–31,2 %.

Характер росту тварин яскравіше можна простежити за динамікою середньодобових приростів їх живої маси. Тому нами обчислені середньодобові прирости молодняку овець, вирощеного в умовах підприємства (табл. 3). Тварини відзначалися середніми середньодобовими приростами маси тіла. Після закінчення молочного періоду серед-

ньодобовий приріст знизився і дорівнював 112 г. Проте в наступні проміжки часу відбулося підвищення приростів маси тіла. Коефіцієнти варіації середньодобових приростів молодняку овець коливалися в межах 12,4–25,2 %.

Висока рентабельність галузі вівчарства можлива тільки за одночасного виробництва вовни та баранини. У досліджуваному господарстві овець стрижуть двічі на рік – восени та весною. Настриг вовни в середньому від баранів романівської породи становив 2,5 кг, від вівцематок – 1,3 кг. Коефіцієнт ва-

3. Динаміка абсолютних (кг) та середньодобових (г) приростів живої маси тіла молодняку овець романівської породи *

Віковий період, місяців	Прирости живої маси тіла молодняку	
	M±m, n = 76	C _v , %
0–1	<u>5,2±0,68</u> 173±22,5	<u>31,2</u> 18,6
1–4	<u>10,1±0,93</u> 112±15,8	<u>28,7</u> 25,2
4–7	<u>11,2±1,05</u> 124±17,4	<u>30,3</u> 22,6
0–7	<u>26,5±1,98</u> 126±16,9	<u>24,8</u> 12,4

* Чисельник – абсолютні, знаменник – середньодобові прирости живої маси.

4. Економічна оцінка результатів досліджу

Показник	Значення у тварин
Абсолютний приріст, кг/гол.	26,5
Кількість тварин	76
Одержано приросту, кг	2014
Ціна приросту, грн/кг	34
Вартість отриманого приросту за середньою реалізаційною ціною 2016 р., грн	68476
у тому числі на 1 голову, грн	901

ріації настригу вовни дорівнював від баранів 15,3 %, вівцематок – 11,9 %.

Завдяки високій конверсії корму, романівських овець дуже вигідно розводити на м'ясо (табл. 4). Отримання м'яса від романівської породи зазвичай є основним джерелом прибутку, того часу як отримання овчини відступає на другий план. У ТОВ "Агрокультура-Полісся" за результатами щомісячного індивідуального зважування проведена економічна оцінка результатів досліджу, яка підтвердила високу ефективність, а отже, і доцільність використання овець романівської породи для виробництва баранини.

Таким чином, економічна оцінка результатів досліджу свідчить про доцільність ви-

користання овець романівської породи для виробництва баранини в умовах ТОВ "Агрокультура-Полісся".

Досліджувана порода не потребує особливого догляду, надзвичайних витрат, що робить романівську породу овець очікуваною в господарствах.

Враховуючи, що від овець романівської породи можна отримувати як мінімум п'ять різних продуктів: м'ясо, овчину, межину (шкіру з овчиною), шкіру та молоко, тому в підприємстві необхідно урізноманітнювати спектр продукції від романівських овець, що буде гарантувати успіх галузі вівчарства на випадок зміни попиту на той чи інший продукт на ринку.

Бібліографія

1. Беженар І.М. Організаційно-економічні засади розвитку вівчарства в Україні: історичний ракурс / І.М. Беженар // Економіка АПК. – 2011. – № 9. – С. 65–70.
2. Вдовиченко Ю.В. Стан та перспективи розвитку галузі вівчарства України / Ю.В. Вдовиченко, П.Г. Жарук // Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. – № 1(31). – 2013. – С. 135–138.
3. Вороненко В. Технологія утримання овець [Електронний ресурс] / В. Вороненко // Агробізнес сьогодні: електрон. журн. – 2010. – № 5(180). – Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/suchasne-tvarynnytstvo/73-tehnologija-utrymannia-ovets.html>.
4. Горлова О.Д. Вітчизняні технології виробництва і переробки продукції вівчарства / О.Д. Горлова // Наук. вісн. "Асканія-Нова". – 2012. – Вип. 5. – С. 55–64.
5. Жарук Л. Становлення ринку продукції вівчарства в Україні / Л. Жарук, П. Жарук // Тваринництво України. – 2012. – № 8. – С. 16–19.
6. Зоряний В. Вівчарство на прикладі утримання в приватних садибах овець романівської породи / В. Зоряний // Агросвіт України. – 2008. – № 6. – С. 20.
7. Сухарльов В.О. Багатоплідна романівська порода – важливий фактор енергозбереження у вівчарстві / В.О. Сухарльов // Наук.-техн. бюл. – 2000. – № 77. – С. 94–96.
8. Ярошко М. Вівці романівської породи [Електронний ресурс] / М. Ярошко // Агробізнес сьогодні: електрон. журн. – 2014. – № 15–16 (286–287). – Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/suchasne-tvarynnytstvo/2367-vivtsi-romanivskoi-porody.html>.

Рецензенти – доктори сільськогосподарських наук, професори В.В. Борщенко, Т.П. Шкурко